

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Brno, Bellova 2

Bellova 2/574, 623 00 Brno

Identifikátor školy: 600 106 896

Termín konání inspekce: 1. – 3. října 2003

Čj.:	122 935/03 - 5186
Signatura:	kl2ax112

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Brno, Bellova 2 je od roku 2001 příspěvkovou organizací ÚMČ Brno - Kohoutovice, Bašného 36, 623 00 Brno, který ji zřídil. Kapacita zařízení 75 dětí je v letošním školním roce plně využita. Ve třech věkově smíšených třídách jsou děti rozděleny od tří do sedmi let věku, z toho šest dětí má odloženou školní docházkou a jedno dítě je přijato jako integrované se specifickými zdravotními problémy. Provozní doba mateřské školy je od 6:00 do 16:30 hodin. Ve společné budově sdružuje školní jídelnu s kapacitou xxxxxxjídel denně, která zajišťuje stravování pouze pro děti a zaměstnance školy. Školní jídelna nebyla předmětem inspekce.

Při výchově a vzdělávání dětí se řídí mateřská škola vlastním vzdělávacím programem, zpracovaným podle *Rámcového programu pro předškolní vzdělávání* (VÚP Praha, 2001). V jedné třídě, se zaměřením na křesťanskou výchovu, doplňuje dále program školy specificky upravený tematický blok s křesťanskou tematikou.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výchovně-vzdělávací práci v mateřské škole zajišťuje šest učitelek včetně ředitelky. Všechny splňují svým vzděláním pedagogickou a odbornou způsobilost a jsou zaměstnány na plný pracovní úvazek. Pedagogický sbor je převážně stabilizovaný, pouze jedna učitelka nastoupila do mateřské školy v loňském roce po několikaletém zaměstnání v jiné oboru. Až na menší nejistotu při některých metodách práce s dětmi to však z větší části její výchovnou práci negativně neovlivňuje. Další učitelka absolvovala předepsané středoškolské vzdělání ve slovenském jazyce, vzhledem k jejím dlouholetým odborným zkušenostem však tato skutečnost její výchovně- vzdělávací práci zásadním způsobem nenarušuje. Všechny pracovnice účelně využívají svoji pracovní dobu jak vzhledem k potřebám dětí, tak v souvislosti s celkovým provozem školy. V případě integrace zdravotně postiženého dítěte se pozitivně uplatňuje vysokoškolské vzdělání tří učitelek (dvě absolvovaly doplňující dvouleté vysokoškolské studium a jedna bakalářské vzdělání se zaměřením na logopedii).

Organizační struktura školy je zpracována v organizačním řádu. Jeho obsah není zcela promyšlený a dostatečně ujasněný. Se zaměstnanci je však řádně projednán a zveřejněn na přístupném místě. Informační systém školy je pružný a zajišťuje včasné předávání aktuálních informací. Vybrané úkoly a povinnosti z pedagogické oblasti delegovala ředitelka na svoji zástupkyni, provozní záležitosti na školnici. Jako poradní orgán slouží vedení školy pedagogická rada, její stručné zápisy však dostatečně nevypovídají o řešení zjištěných skutečností. Především nedokladují předávání pedagogických zkušeností a poznatků učitelek

v oblasti výchovně-vzdělávací práce s dětmi. Neobsahují rovněž zápisy o nových informacích, získaných dalším vzděláváním.

Při vedení svých zaměstnanců uplatňuje ředitelka vstřícné a otevřené jednání, založené na demokratických principech. Metodickým vedením nově nastoupené učitelky však pověřila pouze třídní učitelku. Plán uvádění, který by vycházel z předchozích zkušeností a osobnostních předpokladů začínající učitelky zpracován není. Předávání zkušeností a odborné vedení tak není dostatečně zajištěné. Jeho průběh ve výchovně-vzdělávací práci ředitelka v rámci své hospitační činnosti pravidelně neprovádí.

Kontrolní činnost výchovně-vzdělávací práce uskutečňuje vedení školy převážně jen při náhodných vstupech do tříd. Pro účely hospitací má sice stanoveno několik základních cílů, ty však nejsou dostatečně promyšlené vzhledem k naplňování dlouhodobých záměrů školy. Projevuje se v nich také neujasněnost při rozlišování kontrolních a hospitačních cílů a jejich zaměření. Hospitační záznamy jsou z větší části pouze obecné, neřeší podstatné jevy výchovně-vzdělávacího procesu. Také při hospitačním rozboru v době inspekce neposkytovala ředitelka kontrolované učitelce dostatek podnětů k účinné analýze a věcnému sebehodnocení. Následné kontroly k odstranění zjištěných nedostatků nejsou vždy důsledně realizovány, v důsledku čehož se hospitační činnost stává pouze formální a neposkytuje účinnou zpětnou vazbu učitelkám.

Personální podmínky výchovně-vzdělávací práce byly celkově hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Mateřská škola je umístěná v účelové jednopodlažní budově panelového typu. Od sídlištní frekventované komunikace ji částečně odděluje vzrostlá zeleň přilehlé školní zahrady. Prostory celého interiéru jsou vzhledem k potřebám i bezpečnosti dětí předškolního věku i k zajištění provozu dostatečné. Třídy jsou účelně a vkusně zařízené a jejich výzdoba charakterizuje typické pojmenování tříd i celkový koncepční záměr školy. Menším podílem se však na zútulnění prostor školy podílejí dětské výtvarné práce a výrobky.

Třídy jsou vybaveny starším nábytkem, který učitelky vhodně přizpůsobily potřebám dětí vzhledem k jejich samostatnému přístupu k pomůckám a hračkám. Zařízením hracích koutů vytvořily pro děti možnost intimity a pestřejšího výběru činností. Velikost dětského sedacího nábytku je sice s ohledem na věkově smíšené třídy a antropometrické požadavky diferencovaná, není však vždy důsledně využívána. Jedna třída byla pro odpolední odpočinek nedostatečně vybavena lehátko a náhradní řešení nezajišťovalo kvalitní podmínky relaxace dětí. K budově mateřské školy patří rozlehlá zahrada s množstvím vzrostlých stromů. Je velmi dobře a účelně vybavená dřevěnými prolézačkami, domečkem a pískovišti. K dispozici zde mají děti velké množství zahradních hraček. Také nově zbudované pískové hřiště a členitý terén zahrady poskytují dětem v době pobytu venku dostatek možností pro pohybové a rekreační aktivity.

Vybavení tříd didaktickými pomůckami, hračkami a stavebnicemi je přiměřené potřebám dětí. Jsou vhodně umístěny v jejich dosahu a děti je mají během dne volně k dispozici. Přestože značná část drobných stavebnic a her je již značně opotřebovaná, při spontánních činnostech dětí je stále využívána. K tělovýchovným aktivitám slouží dětem dostatek náradí i moderních rehabilitačních pomůcek. Výtvarné i hudební pomůcky jsou zajištěny v dostatečném množství

i kvalitě, v průběhu inspekce však byly málo využívány. Pro relaxaci dětí využívají třídy jeden relaxační bazének. Pomůcky pro logopedickou péči jsou dostatečné a mají dobrou úroveň. Pro rozvíjení tvořivosti a fantazie dětí nabízely učitelky dětem také vhodný přírodní materiál, se kterým společně během dne pracují.

Materiálně-technické vybavení je rovnoměrně ve všech třídách průběžně doplňováno a modernizováno. Technickému stavu budovy a inovaci zařízení tříd věnuje ředitelka značnou pozornost. Využívání pomůcek kontroluje a jejich obnovování plánuje ve vztahu k potřebám dětí. Smysluplně také zajišťuje pomůcky pro práci s integrovaným dítětem v oblasti logopedické péče.

Materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací činnosti byly hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací program

Školní rámcový program, který mateřská škola zpracovala zatím na období jednoho roku, se řídí *Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání* (VÚP 2001). Stanovuje obecné cíle a hlavní témata výchovně-vzdělávací práce inspirovaná ročními obdobími. V třídním plánování jsou témata dále rozpracovaná do konkrétních činností s dětmi. *Tematický blok s křesťanskou tematikou*, vypracovaný učitelkou pro křesťanskou třídu, je využíván pouze při krátkých dopoledních chvílkách jedenkrát týdně. Křesťanská výchova, kterou mateřská škola ve svém školním projektu v jedné třídě deklaruje, tak není přirozeně začleněna do každodenní výchovy a vzdělávání dětí.

Vzdělávací program mateřské školy je celkově v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Naplňování školního programu je průkazně a přehledně zaznamenáváno v povinné školní dokumentaci. Nedostatečně a ne u všech dětí je pouze prováděna diagnostika.

Mateřská škola má vytvořený systém hodnocení výchovně-vzdělávacích cílů, který umožňuje pravidelnou kontrolu v oblasti naplňování vzdělávacího programu.

Kontrola naplňování vzdělávacího programu školy je účinná.

Organizace výchovně-vzdělávací činnosti nebyla v průběhu dne zcela plynulá. Z důvodu přesunování *nespících* dětí z celé školy po obědě do odpolední prázdné třídy vznikaly zbytečné prostoje a mladší děti, které v té době ještě dojídaly oběd neměly dostatečný klid a pohodu. Další uspořádání dne bylo již zorganizováno vhodněji. Pobyt dětí venku, intervaly mezi jídly i využívání pitného režimu během dne byly respektovány. Průběh spontánních a řízených činností byl vyvážený, děti měly také dostatek možností pro potřebu intimity a relaxace.

Rodiče jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím nástěnek v šatnách, 1x ročně na informativní schůzce a pravidelným vydáváním školního měsíčníku *Belláček*. S projektem školního vzdělávacího programu, který mateřská škola zatím pro rodiče nezveřejnila, však seznámeni nejsou.

Organizace výchovně-vzdělávací práce zcela neodpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Výchovně-vzdělávací práci vyhodnocují učitelky v rámci stanovených podtémat třídních vzdělávacích programů pomocí *hodnotícího evaluačního listu*. Ukazatelé kvality jsou v něm stanoveny pro všechny třídy jednotně a pouze obecně. Pro další plánování a zdokonalování výchovně-vzdělávací práce mohou být proto využívány jen s malou efektivitou.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Spontánní a řízené činnosti

Výchovně-vzdělávací práce s dětmi probíhala v dostatečně podnětném prostředí. Učitelky plánovaly činnosti v rámci týdenního motivačního celku v návaznosti na školní program. Některé připravované aktivity však nevycházely vždy z aktuálních podmínek dětí ve třídě a jejich motivační dopad na prožitkové učení dětí byl menší. Projevovalo se to nedostatečným zájmem a pozorností ze strany dětí, které často odbíhaly a hledaly si jiné činnosti. Učitelky se více držely svých námětů vycházejících z jednotlivých výchovných složek a zaměřovaly je většinou na výkon dětí. Přesto k nim ale děti nenutily a především ve spontánních činnostech ponechávaly dětem na výběru her podle jejich zájmu. Tyto nebyly často obsahově rozvinuté a tvořivé. Cílenou a promyšlenou nabídku pomůcek a her učitelky dětem příliš neposkytovaly, motivaci zůstávaly pouze volně dostupné hračky a náhodně volené činnosti. I když atmosféra ve třídách byla poměrně klidná a vztahy mezi dětmi přátelské a ohleduplné, v důsledku nedostatku podnětů docházelo k menším konfliktům, bezcílnému pobíhání po třídě nebo pasivnímu vysedávání. Pozitivní hodnocení dětí směřovalo ve většině případech k celé třídě a postrádalo tak své původní věcné a motivační poslání. Při hrách sice bylo dětem umožněno využívat svého individuálního tempa i vývojových předpokladů, jejich činnosti však byly frontálním způsobem přerušovány organizačními momenty - hromadně odcházely do umývárny i k jídlu. Většina z nich nemohla svoji práci přirozeně dokončit a ani se k ní později vrátit.

Při řízených činnostech využívaly učitelky převážně tradiční metody a formy práce. Motivovaly děti s menším ohledem na jejich aktuální prožitky a individuální a věkové potřeby, více si všímaly výkonů a výsledků. Děti se do plánovaných činností většinou zapojovaly, ale z jejich projevů byla patrná značná závislost na pokynech učitelek. K samostatnosti a vlastní tvořivosti byly vedeny méně hlavně v důsledku převahy aktivity učitelek, které dbaly na plnění zadaných úkolů. Tím byl také částečně omezován rozvoj samostatného řečového projevu dětí, k němuž se jim dostávalo méně prostoru.

V jedné třídě byly vedeny děti rozdílným způsobem. Učitelky využívaly přirozené podněty dětí k rozvíjení spontánních činností a citlivěji dbaly na jejich individuální potřeby. Vhodnou motivací inspirovaly děti k promyšleným cílům. Zařazovaly např. momenty překvapení a zapojovaly děti do činností na základě emotivních prožitků. Zadané úkoly tak děti plnily s velkým zaujetím, byly aktivní a tvořivé, uměly se samostatně rozhodovat a řešit problémy. Práce učitelek směřovala více na osobnostní rozvoj dětí při citlivém respektování jejich vývojových možností. Vhodně volenými otázkami podněcovaly také vyjadřování a samostatný dětský projev. Svým klidným a laskavým přístupem i vystupováním byly dětem příkladem a ovlivňovaly tak pozitivně jejich chování a sociální rozvoj.

Průběh a výsledky spontánních i řízených činností měly dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Pohybový rozvoj byl přiměřený věku dětí. K rozvíjení pohybových dovedností využívaly učitelky spíše jen přirozený pohyb dětí na školní zahradě v době pobytu venku. Jemnou motoriku procvičují s dětmi při četných výtvarných činnostech a při hromadné předškolní přípravě, která je realizována v odpoledních hodinách.

Při sebeobsluze byly děti většinou samostatné, zapojovaly se i do přípravy stolování. Možnost používání příborů byla poskytována pouze starším dětem a byla jí věnována menší pozornost. Hygienické návyky byly u dětí důsledně pěstovány a většina dětí se při nich projevovala samostatně. Také vedení ke zdvořilostním návykům dětí byla věnována během dne dostatečná pozornost.

Slovní zásoba a úroveň jazykových dovedností odpovídá většinou věku dětí a jejich rozvoji je ve škole věnována velká pozornost. Učitelky zde uplatňují svoji odbornost se zaměřením na logopedii, spolupracují s odborným logopedem a zajišťují pravidelnou logopedickou prevenci.

Autonomní chování dětí se projevovalo hlavně při spontánních činnostech, v řízených aktivitách se vzhledem ke stylu práce podřizovaly více učitelkám a míra jejich samostatnosti a sebevyjádření byla menší. Většina dětí dovedla s ostatními spolupracovat a také přijímat různé sociální role v kolektivu třídy. Poznatky o okolním světě, přírodě a životním prostředí byly na přiměřené úrovni.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce měly celkově dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Název školy ve Zřizovací listině ze dne 20. 6. 2001 není v souladu s názvem školy v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení č.j. BM 0106/1 ze dne 18. 6. 2001.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina ze dne 20. 6. 2001 s účinností od
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení ze dne 18. 6. 2001 s účinností od 1. 1. 2001
3. Povolení výjimky z počtu dětí na třídu ze dne 1. 3. 2001
4. Statistický výkaz Škol(MŠMT) V 1-01 podle stavu k 30. 9. 2003 ze dne 30. 9. 2003
5. Evidenční listy dětí pro školní rok 2003/2004
6. Rozhodnutí o zařazení dětí do MŠ ve školním roce 2003/2004
7. Přehled docházky dětí ve školním roce 2003/2004
8. Přihlášky dětí do MŠ ve školním roce 2003/2004
9. Školní vzdělávací program pro školní rok 2003/2004
10. Roční plán MŠ pro školní rok 2003/2004

11. Časopisy vydávané školou ve školním roce 2003/2004
12. Školní řád MŠ pro školní rok 203/2004
13. Personální dokumentace včetně dokladů o ukončeném vzdělání učitelek působících v MŠ ve školním roce 2003/2004
14. Rozpis pracovní doby a přímá vyučovací povinnost učitelek pro školní rok 2003/2004
15. Zápisy z pedagogických a provozních porad ve školním roce 2003/2004
16. Plán kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2003/2004
17. Zápisy z kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2003/2004
18. Uspořádání dne v MŠ ve školním roce 2003/2004
19. Hodnotící evaluační listy tříd ve školním roce 2003/2004
20. Kniha úrazů MŠ
21. Požární kniha
22. Jednací protokol
23. Podkladová inspekční dokumentace -dotazníky pro rodiče, dotazníky pro ředitelku MŠ

ZÁVĚR

Personální podmínky mateřské školy poskytují dobré předpoklady pro naplňování vzdělávacího program. Na kvalitu výchovně-vzdělávací práce má pozitivní vliv především uplatňování odborných znalostí a dovedností učitelek v oblasti logopedické péče a integrace zdravotně postiženého dítěte. Ředitelka se snaží při svém vedení a řízení postupovat otevřeně a kolegiálně, což poskytuje dobré východisko pro zdárnou spolupráci celého kolektivu. Nedostatky se projevují v odborném metodickém vedení, zvláště začínající učitelky. Také vytvořený kontrolní systém není zcela účinný, svými obecně stanovenými cíly plní zpětnou vazbu pro další zdokonalování práce pouze částečně. Chybějící informovanost rodičů v oblasti vzdělávací činnosti školy příliš nepodporuje jejich aktivní zájem o vzájemnou spolupráci.

Materiálně-technické podmínky, které mateřská škola průběžně zkvalitňuje, jsou na velmi dobré úrovni a plně umožňují naplňovat výchovně-vzdělávací program. V prostorném interiéru školy však byly pro výzdobu méně využity dětské výtvarné práce a výrobky, což nepřispělo k očekávané útulnosti předškolního zařízení.

Na průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce měla velmi dobrý vliv přátelská a uvolněná atmosféra ve třídách. Při práci s dětmi se však v některých případech využívaly více tradiční metody s frontálními postupy a zaměřením na výkony a výsledky dětí. Také nepřilíš promyšlená organizace výchovně-vzdělávacích činností během dne málo respektovala individuální potřeby dětí a často narušovala pohodu a klid ve třídách.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ivana Běťáková, v.r.	Ivana Běťáková, v. r.
Členové týmu	Mgr. Hana Tesaříková, v.r.	Hana Tesaříková, v. r.

.....

Další zaměstnanci ČŠI Ludmila Čepičková, Ing. Jiří Koc

V Brně dne 27. října 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. 10. 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení
Miroslava Havlová, v.r.

Podpis

Miroslava Havlová, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Křížová 22, 623 00 Brno. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2003-11-19	12-1129/03-952
Zřizovatel	2003-11-19	12-1129/03-952
Rada školy		

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.